

Cesta domů

Pozdrav

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na těchto bohoslužbách, na Velký pátek, a to slovy apoštolskými: *Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen*

Introit: (Žalm 31, 15-17)

15 Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: „Ty jsi můj Bůh,
16 moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Vysvobod' mě z rukou nepřátel a těch, kdo pronásledují mě.
17 Rozjasni tvář nad svým služebníkem, ve svém milosrdenství mě zachraň.

Píseň: EZ 754 – Hory, doly, stráně, nebesa i zem, zvučte ke cti

Modlitba

Pane a Bože, děkujeme, že jsi nám dal život a že nás s trpělivostí a láskou směřuješ k věčnosti. Skrze tvého Syna vidíme, co znamená žít opravdově a nést za svůj život odpovědnost. Tvé záměry s námi jsou dobré, přesto se často ptáme: Proč z tvé cesty tak lehce scházíme? Proč se necháváme strhnout věcmi, které nemají smysl? Přiznáváme, že v každodenním shonu na tebe zapomínáme. Vzdáváme se příliš brzy, když se snažíme pochopit tvé slovo. Bojíme se pravdy, jsme pohodlní a raději zůstáváme v jistotě svého klidu. Odpuť nám naši uzavřenost a únavu. Prosíme, vlij nám do žil novou energii skrze svého Ducha. Dej nám odvahu stát za pravdou a sílu hledat tvou blízkost. Buď s námi v tento, i v tento čas. Amen.

I. Čtení (Lk 23, 33-49)

33 Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici.

34 Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ O jeho šaty se rozdělili losem.

35 Lid stál a díval se. Členové rady se mu vysmívali a říkali: „Jině zachránil, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.“

36 Posmívali se mu i vojáci; chodili k němu, podávali mu ocet

37 a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe.“

38 Nad ním byl nápis: „Toto je král Židů.“

39 Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“

40 Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu.

41 A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“

42 A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“

43 Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

44 Bylo už kolem poledne; tu nastala tma po celé zemi až do tří hodin, protože se zatmělo slunce.

45 Chrámová opona se roztrhla vpůli.

46 A Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skončil.

47 Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: „Tento člověk byl vskutku spravedlivý.“

48 A ti, kdo se v celých zástupech sešli na tu podívanou, když viděli, co se stalo, odcházeli bijíce se do prsou.

49 Všichni jeho přátelé stáli opodál, i ženy, které Ježíše doprovázely z Galileje a všechno to viděly.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Píseň: EZ 743 – Blíž tobě, Bože můj, k tobě vždy blíž

Kázání (Lk 23, 34; 46)

34 Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“

46 A Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skončil.

Milí bratři, milé sestry, milí přátelé a hosté,

dnes společně staneme pod **stínem popravistiště**. Před naším vnitřním zrakem se odvíjí výjev, který otrásl základy dějin. Celý ten prapodivný a pestrý zástup dorazil na místo zvané Lebka – v řeči otců **Golgota**. Byl to průvod lidské rozmanitosti i lidské bídy. Někteří přišli puzeni pouhou zvědavostí, touhou spatřit krev a cizí neštěstí. Jiní se dostavili ze škodolibosti, aby ukojili svou vnitřní hořkost pohledem na pád druhého. Další tam stáli z pouhé úřední povinnosti, chladní a neteční, a jiní zase se srdcem sevřeným, skrývajíce hluboký soucit a náklonnost, kterou se neodvážili dát najevo.

Všichni se tam sešli kvůli **jedinému odsouzenému**. Dobrodinec, jenž sytil hladové a vracel zrak nevidomým, končí svou pozemskou pouť mezi vyvrheli, vyhoštěn za hradby svatého města Jeruzaléma. Kříž – nástroj nejstrašnější muky, symbol potupy a pomalého umírání – se stal jeho trůnem.

Po jeho pravici i levici viseli dva muži, lidé na okraji, usvědčení zločinci, které společnost zavrhl. A On visel uprostřed nich, jako by byl tím nejhorším z nich, jako by jeho vina převyšovala všechny ostatní. Jenže ti dva muži, to jsme symbolicky my všichni. Oni jsou zrcadlem našeho vlastního lidství, naší náchylnosti ke zlu, kterého se dopouštíme v tichosti svých domovů i v hluku svého zaměstnání. Všichni jsme v určitém smyslu „*pachatelé nepravostí*“, kteří se v oné chvíli tísní kolem kříže.

Uprostřed nepředstavitelné bolesti zaznívá první výkřik, který musel nebe i zemi uvrhnout v úžas: „*Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.*“

V této prosté modlitbě je ukryta **hloubka nebeské lásky**. Je to setba milosrdenství, která klíčí i v té nejtvrďší půdě. Avšak jeho žalobci nebyli nasyceni. Pro ně nastala hodina triumfu, okamžik, kdy se mohli vypořádat s tím, kdo zpochybňoval jejich jistoty. Cítili potřebu ukázat lidu, zvyklému vzhlízet k vítězům a mocným řečníkům, že tento muž je pouhým ztroskotancem.

První se ujali slova strážci náboženského řádu. Jejich řeč byla plná jedu a výsměchu. „*Je to podvodník!*“ křičeli jeden přes druhého. „*Jině zachraňoval, tak ať nyní ukáže svou moc! Ať sestoupí z toho dřeva a zachrání sám sebe! Proč se nic neděje? Kde je ta jeho síla? Copak ztratil své kouzlo?*“ V jejich slovech zaznívala **hořká ironie**. Očekávali Mesiáše jako mocného válečníka, jako někoho, kdo v blecích a hromu nastolí pozemské království a zjedná si úctu silou meče. Pro ně byl Ježíš jen ubohým bláznem, karikaturou jejich nadějí. Nedokázali pochopit, že Boží moc se nejvíce projevuje právě v této naprosté odevzdanosti a zdánlivé slabosti.

K tomuto posměchu se přidali i římsí vojáci. Ti, kteří byli vycvičení k necitlivosti, nad něj umístili nápis: „*Toto je král Židů*“. Chtěli tím dát jasně najevo, jak dopadne každý, kdo by se odvážil vzepřít moci císaře. Pro ně byl král jen ten, kdo má za sebou legie. „*Tento že by měl být panovníkem?*“ vysmívali se. „*My známe skutečné vládcy, víme, jak vypadá sláva tohoto světa. Ale pro takovou bezmoc nemáme pochopení. Kdyby aspoň bojoval! Kdyby se pokusil o převrat! My umíme ocenit udatného nepřítele, ale tento lidumil je nám jen k smíchu.*“

V biblickém kontextu je tento okamžik vyvrcholením zápasu, který začal již při stvoření. Ježíš na kříži nepředstavuje jen trpícího člověka, ale **Beránka Božího**, který na sebe bere vinu celého světa. Můžeme mluvit o takzvaném „*výměnném obchodu*“ – On bere **naši vinu**, abychom my mohli přijmout **jeho nevinost**.

Jeho první prosba za odpuštění je naprosto šokující. On neprosí za spravedlivý trest pro své katy. On se nestaví do role oběti, která volá po pomstě, jak bylo zvykem u mnoha starozákonních postav. On volá k Otcí s pochopením pro lidskou slepotu. „*Nevědí, co činí.*“ To není omluva pro zločin, ale hluboký vhled do tragédie lidského odcizení od Boha. Člověk v zajetí hříchu je jako slepec, který ničí to nejvzácnější, co má, aniž by si uvědomoval dosah svých činů.

Po hodinách úmorného trýznění, kdy se nebe zatmělo a země se chvěla, se Ježíš ozval naposledy. Byl to výkřik, v němž se snoubila lidská vyčerpanost s božskou důvěrou: „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.*“

Z propasti osamocení, kdy se zdálo, že i **Bůh mlčí**, vstupuje Syn do náruče Otcovy. Zde končí jeho pozemské poslání. Celý jeho život byl jedním velkým svědečtím o Otcí. Vzpomeňme, jak učil své učedníky modlit se „*Otče náš*“. Vybavme si jeho vyprávění o milosrdném otcí, který s otevřenou náručí čeká na svého ztraceného syna. Vzpomeňme na jeho úpěnlivou modlitbu v Getsemanské zahradě, kde se v úzkosti potil krví, a přesto řekl: „*Ne má, ale tvá vůle se staň.*“

Ježíš věděl, že cesta kříže není slepou uličkou, ale **branou k životu**. I ve chvíli, kdy jeho tělo vypovídalo službu a naděje se zdála být jen prázdným slovem, věřil, že Otcova láska je silnější než smrt.

Co tato slova znamenají pro nás dnes?

Tento příběh nás vybízí, abychom **přeladili svůj sluch**. Svět kolem nás je plný siláckých řečí, vychloubání a nenávisti. Často jsme sváděni k tomu, abychom naslouchali těm, kteří se cítí být vítězi díky své moci nebo bohatství. Ale kříž nás učí něčemu jinému.

- Lekce odpuštění:** První výkřik nás zasahuje ve chvílích, kdy nám někdo ublíží. Ježíš prosil za ty, kteří mu zatloukali hřeby do dlaní. I za nás, když svými činy a lhostejností znovu a znovu přitlukáme pravdu na kříž, On stále prosí: „*Otče, odpusť jim.*“ Tato milost je **bezpodmínečná a nekonečná**. Nabízí nám šanci začít znovu, bez břemene viny.
- Lekce důvěry:** Druhý výkřik nás učí, jak umírat i jak žít. Odevzdat svého ducha do Božích rukou neznamená rezignaci, ale vrcholnou svobodu. Znamená to uvěřit, že existuje náruč, která nás zachytí, až všechny naše pozemské jistoty selžou. Ve chvílích beznaděje, nemoci nebo ztráty blízkých smíme vědět, že naše existence nekončí v prázdnotě, ale v **rukou milujícího Otce**.

Na kříži se neodehrála jen poprava jednoho spravedlivého muže. Odehrálo se tam vítězství lásky nad nenávistí a života nad smrtí. Každý, kdo dnes stojí pod tímto křížem, smí zakusit ovoce Božího soucitu. Ježíšovo „*dokonáno jest*“ není povzdechem nad koncem, ale vítězným zvoláním nad dokončeným dílem naší záchrany.

Bratři a sestry, přátelé,

stojíme pod křížem a v uších nám zní ta poslední slova. Co v nich slyšíme pro sebe? Možná vinu, možná strach z vlastní konečnosti. Ale Ježíšova odpověď je stále stejná. Onen **Sederový kalich**, který pozvedl při poslední večeři, dopil až do dna právě zde. Krev smlouvy nezaschla na prahu Golgoty, ale stala se pramenem naděje pro každého, kdo se cítí být na dně.

Když se dnes podíváme na své vlastní ruce, které často něco pokazí, které se někdy třesou strachem nebo se křečovitě něčeho drží – na ruce, které jsou někdy umazané vinou a jindy sevřené strachem – vzpomeňte si na ty Jeho. Nechal si je probít, aby zůstali navždy otevřené. Stal se bezmocným jen proto, aby nás mohl obejmout přesně takové, jací jsme. A jeho poslední výdech nebyl prohrou, ale vítězným povzdechem lásky, která nám ukazuje **cestu domů**. V těch rukou, do kterých se On odevzdal, jsme dnes v bezpečí i my. Navždy.

Kéž se tato slova z kříže stanou pevnou kotvou našich životů. Kéž se učíme odpouštět nepochopitelné a důvěřovat Neviditelnému. Amen.

Modlitba

Pane, nauč nás ze srdce odpouštět. Víme, že to sami nesvedeme. Často jsme jako ten ničemný služebník! Jsi k nám stále tak dobrý, kdežto i my umíme mít otevřené srdce vůči těm, kdo se proti nám proviňují. Smiluj se nad námi! Amen

Ticho – 30 sekund

Píseň: EZ 519 – Ó hlavo plná trýzně, běd, ran i soužení

Ohlášky

Přímluvná modlitba

Hospodine, Bože náš, děkujeme Ti za tvé slovo, kterým nás ujišťuješ o své milosti. Dáváš nám naději skrze svého Syna, který se za nás vydal cestou kříže.

- Děkujeme Ti za bratry a sestry, kteří nám pomáhají nacházet správný směr.
- Děkujeme za všechny, kteří svým životem vydávali a vydávají svědectví, že tvoje pravda a láska je to nejdůležitější a nejpotřebnější, z čeho smíme čerpat.
- Prosíme, aby žádné lidské svědectví nevyznělo naprázdno a marně.
- Prosíme abychom i my vytrvale v zvěstovali Krista, věrně ho následovali i tam, kde to přináší obtíže, bolesti a ztráty.
- Prosíme za náš sbor
- Prosíme za církvev, aby se v ni rozproutil život z víry, aby převážila láska, odpuštění a milosrdenství nad obavami z budoucnosti, sobeckým uzavíráním se do sebe a strachem z nových věcí.
- Přimlouváme se, Pane Bože, za naše bližní, kteří jsou nám svěřeni nebo každodenně posíláni do cesty, abychom si dokázali všimnout jejich potřeb, jejich radost přijímali jako svou vlastní a jejich trápení a zkoušky procházeli s nimi, jako by to byly naše vlastní starosti.
- Veď nás mocí svého slova, posiluj nás, abychom citlivě sloužili potřebným bez výmluv a postranních úmyslů a měli porozumění jeden pro druhého.
- Prosíme za mír, pokoj a bezpečí všude na světě, kde lidé trpí nesmyslnou válkou.
- V našich modlitbách prosíme, ať se děje Tvá vůle a ne naše.

*Pane, odevzdáváme ti všechno, co nás tíží, i to, za co neumíme prosit. Věříme, že s tebou žádná cesta nekončí v prachu země, ale v tvém království. V tichu ti nyní, Pane, odevzdáváme naše modlitby
Vyslyš nás, prosíme, skrze Krista, našeho Pána, ukazuj nám naši vlastní odpovědnost ve zvěstování evangelia a přijmi i tuto naši společnou modlitbu.*

Otče náš, který jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť Tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Píseň: EZ 694 – Z milosti tak hojné, štědře ukázané

Poslání (Lk 24, 46-48)

46 „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých;

47 v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem.

48 Vy jste toho svědky.

Požehnání

Kéž vás provází požehnání Toho, jehož ruce byly u stolu hostiny vztaženy k žehnání a na kříži rozpjaté k objetí celého světa.

Nechť vás nebeský Otec střeží svou mocnou dlaní ve chvílích

vaší největší slabosti a daruje vám sílu odevzdat do jeho náruče vše, co vás tíží.

Kéž ve stínu kříže naleznete bezpečí, které tento svět nemůže dát ani vzít. Amen.

Píseň: EZ 716 – Z tvé ruky, Pane můj, co dáváš, chci vzít